

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Основи публічного управління та адміністрування

Шифр та назва спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування	Інститут ННІ соціально-гуманітарних технологій
Освітня програма Цифрове врядування	Кафедра Соціології і публічного управління (305)
Рівень освіти Бакалавр	Тип дисципліни Спеціальна (фахова), Обов'язкова
Семестр 3	Мова викладання Українська

Викладачі, розробники

Круглов Віталій Вікторович

Vitalii.Kruhlov@kphi.edu.ua

Доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри соціології і публічного управління

Науково-педагогічний стаж - понад 10 років. Досвід роботи в органах державної влади - 20 років. Автор понад 200 наукових та навчально-методичних праць.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](https://web.kpi.kharkov.ua/sp/kruglov-vitalij-viktorovich/)

<https://web.kpi.kharkov.ua/sp/kruglov-vitalij-viktorovich/>

Загальна інформація

Анотація

Курс «Основи публічного управління та адміністрування» має надати можливості для розуміння здобувачами суті, законів, принципів і механізмів публічного управління та адміністрування в розвитку суспільства; основ методології, технологій та процедур публічного управління та адміністрування об'єктів публічної сфери; моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позицій загально-цивілізаційних цінностей, світового досвіду й осмислення наукових здобутків; розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної й ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

Мета та цілі дисципліни

Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного управління та адміністрування та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій і процедур у управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь і формування компетенцій, необхідних для виконання функцій і реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного управління та адміністрування, в тому числі, для органів державної влади та місцевого самоврядування..

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Індивідуальне розрахункове завдання. Підсумковий контроль - залік.

Компетентності

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.

СК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

СК3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

СК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

СК 14. Здатність визначати стан електронної готовності щодо впровадження електронного урядування на місцевому, регіональному та загальнодержавному рівнях.

СК16. Здатність визначати єдині вимоги до надання електронних послуг, здійснювати моніторинг та оцінювати рівень їх надання

Результати навчання

РН4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

РН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

РН 15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Політологія, "Державне та регіональне управління".

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Під час проведення лекційних занять з навчальної дисципліни передбачено застосування таких методів навчання: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладення; частково-пошуковий.

Під час проведення семінарських занять застосовується: частково-пошуковий, або евристичний метод (під час виконання індивідуальних завдань) та дослідницький

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1 Публічне управління: поняття і наукові засади

Основні підходи до розуміння публічного управління та адміністрування та його еволюція.

Предметна сфера публічного адміністрування.

Тема 2. Публічне управління і виконавча влада

Джерела ідей управління суспільством і країною. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.

Тема 3 Конституційні засади співвідношення законодавчої та виконавчої гілок державної влади в Україні

Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології. Співвідношення економіки та політичної економії. Особливості поведінки людей у економічній і політичній сферах.

Тема 4. Апарат державного управління: понятійно-термінологічна характеристика організації та діяльності

Визначення поняття "апарат державного управління" та його місце в системі державного управління. Структура та організація апарату державного управління. Функції та повноваження апарату державного управління. Реформування та модернізація апарату державного управління..

Тема 5. Механізми, органи, методи та стилі публічного управління

Структура механізму й органів публічного управління. Принципи організації діяльності органів публічного адміністрування. Методи та стилі публічного управління.

Тема 6. Місцеві державні адміністрації

Цінності та цілі суспільства й держави на місцевому рівні. Формування «дерева цілей». Юридичне забезпечення роботи місцевих державних адміністрацій.

Тема 7. Державне управління та місцеве самоврядування

Типологізація органів публічного управління. Принципи організації діяльності органів публічного адміністрування. Територіально-адміністративний аспект публічного адміністрування. Особливості місцевого самоврядування. Процеси децентралізації.

Тема 8. Державна служба в органах виконавчої влади

Бюрократія як наукова категорія. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії. Основні ознаки й атрибути бюрократії. Політизація вищого чиновництва. Публічна служба.

Тема 9. Контроль у сфері публічного управління

Процедури контролю та моніторингу як функції публічного управління. Поняття результативності й ефективності публічного управління. Фактори результативності й ефективності публічного адміністрування.

Тема 10. Особливості публічного управління в сфері соціально-економічного розвитку

Загальна характеристика взаємовідносин суспільства й економіки. Етапи формування й еволюції публічного адміністрування в сфері економіки. Формування підходів до соціальної політики. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.

Теми практичних занять

Тема 1. Публічне управління: концептуалізація та генеза

Генеза публічного управління: від адміністрування до врядування. Взаємодія політичної та адміністративної еліт. Аналіз моделей легітимації публічної влади.

Тема 2. Методологія прийняття управлінських рішень

Технології розроблення та прийняття державних рішень. Ризик-менеджмент у публічному секторі. Використання Big Data та ШІ для обґрунтування управлінського вибору.

Тема 3. Інституційна архітектура поділу влади в Україні

Механізми стримувань і противаг у системі «Законодавча - Виконавча влада». Інституційний аналіз взаємодії Кабінету Міністрів та Верховної Ради.

Тема 4. Організаційне проектування апарату управління

Проектування організаційних структур органів влади. Реінжиніринг бізнес-процесів у державному апараті. Бюрократичні та постбюрократичні моделі організації.

Тема 5. Ефективність та результативність управління

Методологія оцінювання KPI в публічному секторі. Моніторинг та оцінка (M&E) державних програм. Концепція Value for Money (VFM) в адмініструванні.

Тема 6. Регіональне управління та децентралізація

Моделі регіонального розвитку. Взаємодія місцевих державних адміністрацій з органами самоврядування. Управління розвитком територій в умовах воєнного стану.

Тема 7. Державне управління та місцеве самоврядування

Принцип субсидіарності як основа публічного врядування. Розмежування повноважень та фінансова децентралізація. Розвиток муніципального менеджменту..

Тема 8 Публічна служба та управління персоналом

Стратегічне управління людськими ресурсами в органах влади. Професійна етика та доброчесність. Побудова моделі компетенцій публічного службовця.

Тема 9. Контроль, прозорість та антикорупційна політика

Система зовнішнього та внутрішнього державного контролю. Механізми запобігання корупції.
Роль інститутів громадянського суспільства в системі контролю.

Тема 10. Публічне управління соціально-економічним розвитком

Державна стратегія сталого розвитку. Інструменти публічно-приватного партнерства.
Антикризове управління та забезпечення стійкості соціальних систем.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті, нормативно-правові акти) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст] : навчальний посібник. Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с.
2. Дегтяр А. О., Дегтяр О. А., Калашнікова Х. І., Гнатенко М. К. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
3. Долженков О. О. Публічне управління та адміністрування: вступ до спеціальності : навч. посіб. Одеса : Видавець Букаєв В. В., 2019. 190 с.
4. Кульчій І.О. Право в публічному управлінні: навч. посіб. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 140 с.
5. Леонов Я.В. Публічне управління та адміністрування: навч. посіб. / Леонов Я.В., Бондар А.С., Аносова О.С. Харків: ХДАФК, 2024. 254 с.
6. Методи досліджень у публічному управлінні: опорний конспект лекцій для вивчення дисципліни здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / Держ. біотехн. ун-т; авт.-уклад.: Г.П. Пасемко, О.М. Таран, В.В. Сербін Харків, 2024. 125 с.
7. Основи публічного адміністрування : навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін. ; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Вид. 2-ге, допов. та перероб. Харків : Право, 2021. 238 с.
8. Покатаєв П. С. Основи публічного управління та адміністрування : навч. посіб. для здобувачів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / П. С. Покатаєв, М. А. Латинін, С. В. Степаненко, Г. П. Пасемко, О. М. Таран. Харків : ТОВ «Оберіг», 2024. 240 с.
9. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / А. О. Азарова та ін. Вінниця : ВНТУ, 2019. 180 с.
10. Публічне управління та адміністрування у цифровому суспільстві: монографія / Г. В. Ортіна та інш. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2020. 194 с.
11. Публічне управління та адміністрування : посіб. для підгот. до єдиного держ. кваліфікац. іспиту за спец. 281 «Публічне управління та адміністрування» на другому (магістерському) рівні вищ. освіти / уклад. І. О. Банева та ін. ; за ред. проф. В. С. Шибаніна. Миколаїв : МНАУ, 2021. 170 с.
12. Публічне управління та адміністрування. Словник термінів / А. В. Хрідочкін, М. Ю. Віхляєв ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. П. В. Макушева. Одеса : Гельветика, 2021. 603 с.
13. Публічне адміністрування : навч. посіб. / А. С. Даниленко та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., академіка НААН України А. С. Даниленка, д-ра екон. наук, проф. П. І. Юхименка, д-ра екон. наук, доц. Т. В. Сокольської. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 288 с.
14. Сучасні підходи і напрями розвитку публічного управління та адміністрування: підручник / А. О. Науменко, О. В. Смігунова, О. В. Дудник, С. І. Міненко; за ред. д-ра наук з держ. управління, проф. В. Д. Бакуменка; ДБТУ. Харків: Майдан, 2022. 280с.

Додаткова література

1. Henry N. Public Administration and Public Affairs (13th ed.). Routledge, 2017. 534 p.
2. Pollitt C. Advanced introduction to public management and administration. Edward Elgar Publishing, 2016. 192 p.

3. Kruhlov, V., Dzhyhora, O., Trubakov, Y., Kotsur, V., Buryk, Z. The strategic role of the state in stimulating and supporting economic growth: tools, policies and influence on the modern economic paradigm.

Economic Affairs. 2023. Vol. 68, No. 04. P. 2289-2304.

4. Актуальні проблеми публічного управління та адміністрування : колективна монографія / за редакцією Н.Б. Кирич ; Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. Тернопіль : Паляниця В. А., 2020. 267 с.

5. Основи публічного управління та адміністрування: навчально- методичний посібник для вивчення дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / Держ. біотехн. ун-т ; авт.-уклад. О.О. Гуторова. Харків : [б. в.], 2024. 215 с.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (20%) та поточного оцінювання (80%). Залік: виконання розрахункового завдання та усна доповідь.

Поточне оцінювання: 8 онлайн тестів за темами (40%), індивідуальне завдання (20%) та контрольна робота (20%)

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

28.06.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Діна ТЕРЕЩЕНКО

28.06.2024